

Riigikogu juhatus

Meie: 29.01.2026
nr 2-5/25-01469-3

**Eesti seisukohad Euroopa
Konkurentsivõime Fondi loomise määruse
eelno kohta**

Austatud Riigikogu juhatus

Edastan Vabariigi Valitsuse 29. jaanuari 2026. a istungil heaks kiidetud järgmised Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond, sealhulgas kaitseuringute ja -innovatsiooni eriprogramm, tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/522, (EL) 2021/694, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/783 ning muudetakse määrusi (EL) 2021/696, (EL) 2023/588 ja (EL) [Euroopa kaitsetööstuse programm], eelnõu kohta:

1.1. Üldised seisukohad

1.1.1 Eesti toetab Euroopa Konkurentsivõime Fondi eesmärki suurendada Euroopa Liidu majanduse konkurentsivõimet, vähendada strateegilisi sõltuvusi ning suurendada investeringuid Euroopa Liidu tehnoloogilise ja tootmisvõimekuse kasvatamiseks. Toetame fondi jaotust nelja valdkonna vahel, sealhulgas peame eriti oluliseks fondi abil kaitsevalmiduse, kosmetööstuse ja kriitilise taristu vastupanuvõime arendamist ning digiteenuste ja -taristu tugevdamist. Samuti peame oluliseks puhtale energiale ja tööstusele ülemineku, Euroopa Liidu digitaalse suveräänsuse, küberturvalisuse ning tervishoiu, biotehnoloogia, bio- ja põllumajanduse edendamise toetamist.

1.1.2 Taotlejate halduskoormuse vähendamiseks ning selguse suurendamiseks toetame fondide senise suure arvu ja rahastusvõimaluste killustatuse vähendamist. Peame oluliseks, et üleminek Euroopa Konkurentsivõime Fondi rahastusele on sujuv ja liidetud fondide pikaajalistele projektidele on tagatud võimalus rahastuse taotlemiseks.

1.1.3 Toetame Euroopa Konkurentsivõime Fondi kavandamist ja kasutust koostöös teiste Euroopa Liidu eelarve osadega. Parima koosmõju saavutamiseks on oluline erinevate Euroopa Liidu poliitikavaldkondade ja fondide sisuline haakuvus ning prognoositavus. Peame oluliseks tagada tugi teadustulemuste väärimiseks ja ülekandmiseks teadussüsteemist tööstusesse ning võimalust taotleda toetust kõigis investeerimisteedekonna etappides, alates varajase etapi alusuuringutest ja innovatsioonist kuni tööstusliku kasutuselevõtuni. Toetame Euroopa Konkurentsivõime Fondi ja programmi „Euroopa horisont“ rakendamist ühiste valdkondlike poliitikaakende ning fondide planeerimisprotsessi kaudu, mis võimaldab innovatsiooniahelat

terviklikult toetada. Toetame Euroopa Komisjoni ettepanekut avada fond osalemiseks Euroopa Liidu partnerriikide taotlejatele vastavalt assotsiatsioonilepingutele. Peame vajalikuks selle võimaluse ja koostöö laiendamist Ukrainale lisaks kaitsetööstusele ka teistes fondi valdkondades, ennekõike puhta tööstuse ja energia, kliimamuutuste, keskkonna ja elurikkuse valdkonnas, digivaldkonnas ning ka vastupanuvõime ja piirikaitse teemadel.

1.1.4 Euroopa Konkurentsivõime Fondi kaudu vahendite taotlemine ja kasutamine peab olema eriti väikestele ning keskmise suurusega ettevõtetele lihtne, ühetaoline, vähekoormav, kiire ja kättesaadav. Peame oluliseks, et fondi juhtimiskorraldus ja taotluste hindamiskriteeriumid on sätestatud fondimääruses võimalikult läbipaistvalt. Kaitse- ja kosmose valdkonnas julgeoleku tagamise eesmärgil taotlejatele sätestatud täiendavad pädevus- ja kontrollinõuded peavad olema piisavad ja põhjendatud, kuid ei tohi pärssida innovatsiooni ja rahvusvahelist koostööd.

1.1.5 Euroopa Konkurentsivõime Fond peab toetama konkurentsivõime kasvu kogu siseturul ja olema võrdselt ligipääsetav kõigile riikidele. Laenude/garantiide kasutamisel tuleb kindlustada Euroopa Liidu väiksemate liikmesriikide või piirialade ettevõtjatele mõistlikud rahastamistingimused (sealhulgas intressimäärad). Euroopa Liidu konkurentsivõime eesmärkide saavutamise huvides on vajalik määruses näha ette võimalus eelistada fondi taotlusvoorudes Euroopa Liidu idapiiriiriikide projekte, et tugevdada piiriäärsete alade kaitsevalmidust ja säilenõtkust ning panustada selle piirkonna sotsiaal-majandusliku olukorra parandamisse.

1.1.6 Liikmesriikidel peab olema Euroopa Konkurentsivõime Fondi juhtimisel ja rakendamisel oluline roll, sealjuures otsustusõigus fondi puudutavate strateegiliste, põhimõtteliste ning olulise mõjuga otsuste tegemisel, oluliste kriteeriumide kindlaksmääramisel ja uuendamisel, et neis arvestataks riikide ja piirkondade eripärasid. Fondi eesmarke ja nende saavutamist mõjutavad ning muid olulisi aspekte puudutavad asjaolud (sealhulgas hindamiskriteeriumid) tuleb sätestada fondi määruses. Soovime, et fondi poliitikavaldkondade rakendamiseks ja rahastamisvoorude aluseks olevad tööprogrammid kiidetakse heaks kontrollimenetluse alusel, milles liikmesriikide arvamus on Euroopa Komisjonile siduv. Peame oluliseks, et tööprogrammide prioriteedid ja kavandatavate taotlusvoorude fookus ning ajastus on piisava ajavaruga ette teada ja kindlaks määratud ka mitmeaastastes töökavades.

1.1.7 Eesti toetab laenude/garantiide laiemat kasutamist suurema finantsvõimenduse saamiseks avaliku sektori vahenditele Euroopa Konkurentsivõime Fondist. Peame otstarbekaks Euroopa Liidu garanti- ja finantsinstrumentide kasutuse koondamist Euroopa Liidu eelarve erinevatest programmidest Euroopa Konkurentsivõime Fondi InvestEU instrumenti, et tagada Euroopa Liidu garantiifondi ratsionaalne kasutus ja erakapitali tõhus kaasamine. Peame otstarbekaks Euroopa Liidu garantiifondi kavandatud mahu paindlikku jaotust fondi erinevate osade ning teiste Euroopa Liidu fondide kasutusega seoses, et arvestada erinevate valdkondade ja piirkondade projektide erinevat tasuvust ja seega erinevat finantsinstrumentide toel investeringute rahastamise määra.

1.1.8 Eelistame, et Euroopa Investeerimispanka grupi kasutatav osa Euroopa Liidu garantiifondist InvestEU instrumendi elluviimisel oleks sama või väiksem kui eelarveperioodil 2021-2027. See aitab kaasa InvestEU instrumendi rakenduspartnerite vahelise konkurentsi suurenemisele ning nende ringi mitmekesistamisele. Ligipääsu võimaldamisel programmi „InvestEU“ rakendamisele peab kohtlema liikmesriikide riiklikke tugipanku või institutsioone võrdselt kommertspankadega, parandades nende võimalusi Euroopa Konkurentsivõime Fondi rahastamisvahendite pakkumisel.

1.1.9 Peame tähtsaks kindlustada väike- ja keskmise suurusega ja iduettevõtetele ligipääs fondi vahenditele. Soovime, et määruses sätestatakse neile ettenähtud minimaalne toetuste osakaal või muud sobivad mehhanismid rahastusele ligipääsu tagamiseks (näiteks eraldi taotlusvoorud või kohustuslikud hindamiskriteeriumid). Peame oluliseks, et väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate määratlust määruses ei muudeta. Oluline on ka oskuste arendamine uute tehnoloogiate arendamiseks ja elluviimiseks.

1.2. Puhtale energiale üleminek ja tööstuse süsinikuheite vähendamise toetamine

1.2.1 Peame oluliseks puhta tööstuse kokkuleppe eesmärkide toetamist Euroopa Konkurentsivõime Fondi vahenditest, mis aitab edasi viia Eestis ja Euroopas kõrgtehnoloogilise, innovatiivse, konkurentsivõimelise ning väiksema heitega tööstuse arengut. Puhta tööstuse kokkuleppe ning teiste kvaliteetset elu- ja looduskeskkonda edendavate Euroopa Liidu algatuste tõhusaks rakendamiseks ja tööstuse süsinikuheite vähendamise tagamiseks on oluline jätkata keskkonna- ja kliimapoliitika toetamist ning kindlustada sujuv üleminek käimasolevate ja uute projektide vahel. Näeme elurikkuse, keskkonna- ning kliimavaldkonda konkurentsivõime olulise osana ning seetõttu peame oluliseks, et Euroopa Konkurentsivõime Fondist on võimalik rahastada keskkonna kaitsmisele, taastamisele ja kvaliteedi parandamisele suunatud projekte.

1.3. Tervishoiu, biotehnoloogia, põllumajanduse ja biomajanduse toetamine

1.3.1 Kuna Euroopa Konkurentsivõime Fondi üheks prioriteetseks poliitikavaldkonnaks on toidusüsteemid ning ring- ja biomajandus, siis peame oluliseks Euroopa Konkurentsivõime Fondi ja riigiplaani õigusraamistike koosõla, sealhulgas ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kalanduspoliitikaga, arvestades seejuures kattuvaid eesmärke (näiteks konkurentsivõime, toiduga kindlustatus, kliimanetraalsus ja kliimamuutustega kohanemine, elurikkuse kaitse, teadmussiiirde- ja innovatsioonitegevused). Soovime, et määruses käsitletakse toetatava tegevusena ka toiduainete tootmist ja töötlemist.

1.3.2 Toetame Euroopa Konkurentsivõime Fondi eesmärki edendada tervisesektori innovatsiooni ja toimepidevust, sealhulgas personaalmeditsiini arendamist ning digitaalsete tehnoloogiate ja terviseandmete laialdasemat kasutamist ning ravimite ja meditsiinitehnoloogiate varustuskindluse parendamist. Samas peame oluliseks võimalust jätkata seni Euroopa Liidu terviseprogrammist „Euroopa Liidu tervise heaks“ toetatud prioriteetsete eesmärkide ja tegevuste elluviimist, sealhulgas tervise edendamise ja haiguste ennetamise valdkonnas, mis toetavad liikmesriike tõenduspõhiste rahvatervise- ja tervishoiupoliitika kujundamisel ja rakendamisel.

1.4. Digitaalne juhtpositsioon

1.4.1 Nõustume, et Euroopa Liit peab kiirendama digitaalset üleminekut ning aitama kaasa uutele arenguhüpetele uute tehnoloogiate (sealhulgas tehisaru ja privaatsuskaitse tehnoloogiate) kasutuselevõtuga, tugevdama digitaalset autonoomiat, sideühenduste toimepidevust ja usaldusväarsust ning andmete kasutamist ja väärimist. On oluline toetada digioskuste ajakohastamist ning kaitsta Euroopa Liidu kodanikke ja taristut hübriidohtude, sealhulgas küberrünnete ja muu organiseeritud kuritegevuse eest. Digivaldkonna sihipärane

rahastamine peab toetama koostööd partnerriikidega ja kaksikpöörde eesmärkide saavutamist ning aitama Euroopa Liidu idapiiri riikidel edukalt areneda vaatamata Ukraina sõjast tingitud negatiivsetele mõjudele.

1.4.2 Peame prioriteetseks Euroopa Liidu kestliku ja turvalise digi- ja sidetaristu arendamist, mis hõlmab 5G/6G võrke, rahvusvahelisi digiühendusi, andmekeskusi, pilvetaristut ning tehisaru gigatehaseid, sealhulgas taristu füüsilisi elemente ning vastavat riist- ja tarkvara, mis on vajalikud teenuste osutamiseks ja majandustegevuseks. Digitalistumise arendamisel tuleb kiirendada suurte andmekeskuste ja pilvetaristu rajamist nii, et oleks tagatud geograafiline tasakaal ning võrdsed võimalused ka vähem jõukamatele liikmesriikidele ja väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Oluline on toetada Euroopa Liidu õigusruumile alluvate teenusepakujate arengut ning tugevdada Euroopa Liidu digisuveräänsust ja tarneahelate kindlust.

1.4.3 Nõustume, et digivaldkonna rahastamine Euroopa Konkurentsivõime Fondi kaudu peab sihipäraselt toetama Euroopa strateegilisi eesmärke, innovatsiooni, tehisaru ja kvantitehnoloogiate turvalist arendust ning andmekorralduse ja andmepõhise juhtimise parandamist. Euroopa vajab tipptasemel tööriistu ja arvutusvõimsust, mis lähtuvad Euroopa väärtustest ja regulatsioonidest ning vähendavad sõltuvusi kolmandatest riikidest.

1.4.4 Toetame ettepanekut arendada süsteemselt küberturvalisust, mis tagab muu hulgas Euroopa Liidu vastupanuvõime küberohtudele, hoiab ühiskonna kõrget usaldust digitaalsete teenuste vastu, panustab rahvusvahelise küberkoostöö tugevdamisse ning tagab küberspetsialistide järelkasvu.

1.4.5 Nõustume, et digihariduse edendamine ning digiekspertide arvu ja digipädevuste süsteemne suurendamine nii era- kui ka avalikus sektoris üle Euroopa Liidu on kriitilise tähtsusega ning vajab piisavat rahastust järgmisteks arenguhüpeteks ja konkurentsivõime kasvatamiseks. Konkurentsivõime kasvuks on oluline toetada eelkõige just väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete digitaalse arengu edendamist ja ajakohasuse suurendamist.

1.4.6 Peame oluliseks ettepanekut soodustada Euroopa Konkurentsivõime Fondi rahastuse toel Euroopa Liidu ülest koostööd ja digitaalsete lahenduste arendamist kuritegevuse vastases võitluses ning digikriminalistikas. Soovime, et fondist on võimalik taotleda toetust liikmesriikide tegevustele, mis suurendavad justiitsüsteemi kättesaadavust, läbipaistvust ja kaasavust ning võimaldaks rahastada kohtumenetluse digitaliseerimist.

1.4.7 Peame oluliseks, et Euroopa Konkurentsivõime Fondi kavandamisel arvestataks kultuuri- ja loomemajanduse panust Euroopa konkurentsivõime, digijuhtpositsiooni ja vastupanuvõime kujundamisel. Samuti on oluline tugevdada idapiiri piirkondade kerksust ja kohalikku infokeskkonda. Peame vajalikuks, et Euroopa Konkurentsivõime Fond käsitleks digisuveräänsuse osana ka Euroopa kultuuri- ja infokeskkonna vastupanuvõimet, sealhulgas kvaliteetse meedia- ja kultuurisisu tootmist, meediapädevuse suurendamist ning piirialade infovälja tugevdamist. Oluline on ka ühiste Euroopa-üleste lahenduste loomine digitaalse kultuuripärandi kaitsmiseks ja piiriüleseks säilitamiseks.

1.5. Vastupanuvõime, julgeoleku ja kaitsetööstuse toetamine

1.5.1 Peame oluliseks sisejulgeoleku ja -turvalisuse, sealhulgas elanikkonnakaitse valdkonna hõlmamist Euroopa Konkurentsivõime Fondis. Arvestades muutusi julgeolekukeskkonnas ja

kliimaprotsessides ning kriitiliste teenuste omavahelisi ristsõltuvusi, on Eesti seisukohal, et Euroopa Konkurentsivõime Fondi raames peab olema võimalik toetada ka olemasoleva eraomandis oleva ja/või riikliku kriitilise taristu (sealhulgas energia-, transpordi- ja digitaristu) vastupanuvõime suurendamist erinevate ohtude vastu. Soovime määruses täpsustada, et Euroopa majandusjulgeoleku parandamiseks on toetuskõlblik kriitilise energia-, transpordi- ja digitaristu küber- ja füüsilise turvalisuse ja vastupanuvõime suurendamine, sealhulgas mehitamata sõidukitega seotud riskide valdkonnas. Eelistame, et fond võimaldaks taotleda toetust investeringuteks nii maismaal asuva kui ka merealuse kriitilise taristu kaitsmiseks ja seiramiseks.

1.5.2 Soovime, et Euroopa Konkurentsivõime Fond võimaldab rahastada Euroopa ühishuve teenivaid kaitseprojekte (EDPCI-s) kuni 100% ulatuses abikõlblikest kuludest. Peame oluliseks määruses täpsustada abikõlblikkuse kriteeriumeid nii, et need võimaldavad ellu viia ka regionaalseid projekte, juhul kui nende hüvede mõjud laienevad kogu Euroopa Liidule. Seejuures peame oluliseks, et prioriteetseks peetakse Venemaa Föderatsiooni ja Valgevenega piirnevate liikmesriikide kaitsevalmiduse tugevdamise projekte ning taotlusvoorudes arvestatakse esmatähtsate kaitsetööstusprojektide rahastamisvajadustega Euroopa Liidu idapiiriiriikides. Samuti peame vajalikuks, et üheks projektide eesmärgiks on kaitseotstarbeliste toodete kättesaadavuse parandamine piirkondades, kus varustusriskid on kõige kõrgemad.

1.5.3 Toetame, et Euroopa Konkurentsivõime Fond jätkab kaitsevaldkonna teadus-arendustegevuse finantseerimist, kaitsetööstuse tootmisvõimekuste loomist ja suurendamist ning liikmesriikide koostööd ühishangete soodustamisel. Toetame, et fond pakub rahastamisvõimalusi kaitsetööstuse testimiseks vajaliku taristu arendamiseks.

1.5.4 Toetame, et Euroopa Konkurentsivõime Fond võimaldab investeringuid sõjaliseks liikuvuseks vajalikku taristusse ja transpordivahenditesse, sõjaväelinnakute majutus- ja olmetaristu arendamiseks ning liitlaste vastuvõtuks vajaliku taristu rajamiseks. Peame oluliseks, et määruses säiliks ka võimalus taotleda toetust sidetaristu nendele komponentidele, mis on konkreetsete sõjalise liikuvusega seotud kaitse- ja julgeolekuprojektide jaoks vajalikud.

1.5.5 Toetame Euroopa Konkurentsivõime Fondi eesmäärke väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ja innovatsiooni toetamiseks ning ettevõtete koostöö edendamiseks võimearenduses. Eelistame, et eesmärkides oleks selgemalt esile toodud ka piiriülese koostöö edendamine ning ühtsema ja avatud Euroopa kaitseturu kujundamine. Eestile on iseäranis oluline, et fondimääruses säilitatakse võimalus toetada kaitsetööstuse ettevõtete tootmise skaleerimist.

1.5.6 Toetame, et Euroopa Konkurentsivõime Fondi kaitsetööstussektiooni abikõlblikkuse kriteeriumid ja Euroopa eelistuse tingimused tuginevad Euroopa kaitsetööstusprogrammi (EDIP) ja Euroopa julgeolekumeetme (SAFE) laenuinstrumendi määrustes kokkulepitule ega ole nendest piiravamad. Oluline on, et nimetatud kriteeriumid ja tingimused toetavad liikmesriikide vajadust parandada kaitsevõimet kiiresti ning oleksid kooskõlas julgeolekuolukorrast tulenevate ajapiirangute ja vajadusega tagada lahenduste kulutõhusus.

1.5.7 Soovime, et kaitsevaldkonna teadus-arendustegevuseks mõeldud Euroopa Liidu toetuse andmisel on toodete arendamiseks (prototüübid) toetusmäär 50% asemel kuni 75% abikõlblikest kuludest. Eesti toetab ühishangete toetusmäära suurendamist, eelistatult vähemalt 25%-ni ühishangete maksumusest.

1.5.8 Toetame kolmandate riikide, sealhulgas eriti NATO liitlaste võimalust olla kaasatud Euroopa Konkurentsivõime Fondi kaitsevaldkonna projektidesse, kuna peame taolist koostööd vastastikku kasulikuks ning oluliseks koostoimelisuse tagamise ja Euroopa julgeoleku seisukohalt. Toetame võimalust Ukraina kaasamiseks Euroopa Liidu liikmesriikidega sarnastel tingimustel ning eesmärki integreerida Ukraina kaitsetööstusbaas lähemalt Euroopa Liidu omaga.

1.6. Kosmoseüsteemide ja kosmosepoliitika toetamine

1.6.1 Toetame Euroopa Konkurentsivõime Fondi kosmoseprogrammi komponentide arengut ja uue jaotuse loomist, mis loob terviklikuma pildi Euroopa kosmosevaldkonna tegevustest ning võimaldab arendada Euroopa Liidu tehnoloogilist võimekust. Euroopa Konkurentsivõime Fond peab looma maksimaalset lisandväärtust ja selleks on oluline tagada, et uued algatused ei dubleeriks tegevusi, mida liikmesriigid juba praegu ellu viivad koostöös Euroopa Kosmoseagentuuri ja teiste rahvusvaheliste partneritega.

1.6.2 Nõustume, et positsioneerimise, navigeerimise ja ajamääramise teenuste arendamine, kättesaadavus ja väga hea kvaliteet Euroopa Liidus on äärmiselt oluline. Toetame Galileo avaliku reguleeritud teenuse tasuta kättesaadavusse panustamist Euroopa Konkurentsivõime Fondist ning leiame, et määruses tuleb lisatähelepanu pöörata nimetatud teenustega seotud seadmete kättesaadavuse parandamisele. Samuti peame oluliseks fondi toel navigatsiooniteenuste pakkumist kosmoseobjektide käitajatele ja tegevusi, mis on suunatud raadiosagedushäirete tuvastamisele.

1.6.3 Nõustume ettepanekuga toetada Maa kaugseire teenuste, sealhulgas Copernicuse ja uue valitsusasutustele suunatud Maa kaugseire teenuse komponendi edasiarendamist, mis võimaldab andmepõhiste otsuste tegemist nii tsiviil- kui ka kaitseotstarbel ning loob uusi võimalusi liikmesriikide tööstusvõimekuse kasvatamiseks. Samuti peame oluliseks uute valitsusasutustele suunatud missioonide seostamist Euroopa Kosmoseagentuuri valikprogrammidega, mis võimaldaks liikmesriikidel arendada oma tööstusvõimekust Euroopa Kosmoseagentuuri kaudu ning looks võimaluse, et Euroopa Liit oleks nende teenuste kliendiks. Peame oluliseks kolmandate osapoolte Maa seire andmete kättesaadavuse parandamist liikmesriikide jaoks.

1.6.4 Toetame turvalise ühenduse programmi eesmärgi ja peame vajalikuks tagada teenustele tasuta või läbipaistvast hinnapoliitikast lähtuv juurdepääs, mis ei kahjustaks väikeriikide huve. Turvalise ühenduse lahendused peavad tagama, et Eesti ja teised Balti riigid oleksid kaitstud ning kriitiline side toimiks ka kriisiolukordades. Toetame turvalise ühenduse programmi vahendite suunamist eelkõige valitsussektorile vajaliku taristu ja strateegiliste teenuste arendamiseks. Samuti peame oluliseks programmi agiilsust kohanemaks tehnoloogiast, poliitilises olukorrast ja turust tulenevate muutustega.

1.6.5 Peame oluliseks Euroopa Konkurentsivõime Fondi eesmärki tagada kosmosesektori olukorrateadlikkus, mis hõlmab kosmose jälgimise ja seire, kosmoseilmastiku nähtuste ning Maa-lähedaste objektide andmete kogumist, jagamist, seiramist ja töötlemist. Leiame, et kosmose jälgimises ja seires osalemise mudel peab pakkuma kõikidele liikmesriikidele võrdseid võimalusi neisse panustada, teenuseid kasutada ja vastavates hangetes osaleda.

1.6.6 Toetame Euroopa Liidu ambitsiooni tagada autonoomne, usaldusväärne ja kulutõhus ligipääs kosmosele. Samas leiame, et Euroopa Liit peab kanderakettide turul osalema eelkõige

targa tellijana ja soodustama sektoris erasektori innovatsiooni ja konkurentsi teket. Toetame ühtse kanderakettide juhtorgani loomist Euroopa Liidu tasandil, mille otsustusprotsessides on tagatud liikmesriikide kaasatus ja läbipaistvus.

1.6.7 Kosmoseettevõtlike ja -majanduse arendamiseks on oluline toetada idu- ja kasvuettevõtteid ning pöörata tähelepanu oskuste arendamisele. Eelkõige peaks Euroopa Liit kosmosetööstuse ja -teenuste tellijana täitma ankurkliendi rolli, tugevdama kohalikke ökosüsteeme ja tagama turule juurdepääsu. Eelistame, et kosmosetaristu rajamine või tootmisvõimekuse loomine toimuks turupõhiselt ja Euroopa Konkurentsivõime Fondi toel tehtud investeeringud peavad olema hästi põhjendatud.

1.6.8 Vajalik on Euroopa Liidu tehnoloogiasuveräänsuse tugevdamine ja sõltumatuse suurendamine, sealhulgas kriitiliste tehnoloogiate ja toormete vallas. Peame oluliseks, et Euroopa Konkurentsivõime Fond panustaks strateegiliste tehnoloogiate arendamisse, standardimisse ja turuletoomisse, sealhulgas kahese kasutusega lahenduste arendamisse, mis toetavad nii tsiviil- kui ka julgeolekuvaldkonda. Kosmosevõimekuste arendamisel toetame määruses esitatud küberjulgeoleku ja tehisintellekti valdkondade esiletõstmist, arvestades nende kasvavat strateegilist ja majanduslikku tähtsust ning Eesti ettevõtete potentsiaali nendes valdkondades.

1.6.9 Mitmekesisdamaks Euroopa kosmosesektorit tuleb tugevdada määruse sätteid, mis parandavad peatöövõtja kontserni mittekuuluvate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate võimalusi piiriüleseks osalemiseks kosmose ökosüsteemis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson

Valitsuse nõunik

Lisad:

1. Seletuskiri
2. Seletuskirja lisa 1 huvirühmade nimekiri
3. Seletuskirja lisa 2 kaasamise tabel
4. Euroopa Konkurentsi Fondi loomise määruse eelnõu

Teadmiseks:

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon

Sandra Metste

Sandra.Metste@riigikantselei.ee